

Dato: 29.08.2013
Saksnr: 2013/4092
Løpenr: 37029/2013
Arkivkode: 481

Saksbehandler:
Anette Førland
Tlf: 52743038

Saksnr	Utvalg	Møtedato
	Formannskapet	11.09.2013

HØRINGSUTTALELSE - ENDRINGER I EFORVALTNINGSFORSKRIFTEN. DIGITAL KOMMUNIKASJON SOM HOVEDREGEL

Forslag til vedtak:

- 1. Formannskapet i Haugesund kommune oversender vedlagt høringsuttalelse til Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet.*

Odd Henry Dahle
Rådmann

Kjell Ove Risanger
Enhetsleder IKT

Vedlegg

- 1 Utkast til forskrift om endringer i eForvaltningsforskriften
- 2 eForvaltningsforskriften

Bakgrunn

Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet har sendt ut høringsnotat med forslag til endringer i forskrift om elektronisk kommunikasjon med og i forvaltningen (eForvaltningsforskriften).

Høringsfrist er satt til 13. september 2013.

Litt om gjeldende rett

Forvaltningsloven ble endret ved lov 21. desember 2001 nr. 117 for å legge til rette for elektronisk kommunikasjon på forvaltningsrettens område. Loven har likevel ingen omfattende regulering av elektronisk kommunikasjon, men hjemler i stedet – sammen med lov 15. juni 2001 nr. 81 om elektronisk signatur – utfyllende regler fastsatt i eForvaltningsforskriften.

Et forvaltningsorgan kan bare formidle forhåndsvarsel og underretning om et enkeltvedtak elektronisk dersom mottakeren har gitt sitt uttrykkelige samtykke til dette. Dette følger av forvaltningsloven § 16 og § 27 og er utdypet i eForvaltningsforskriften § 8.

Uttrykkelig samtykke må også innhentes i forkant for *«andre meldinger som har betydning for mottakerens rettsstilling, for behandlingen av saken eller for meldinger som det av andre grunner er av særlig betydning å sikre at vedkommende mottar»*, jf. eForvaltningsforskriften § 8 nr. 6.

Når det gjelder den enkeltes anledning til å henvende seg elektronisk til et forvaltningsorgan, er dette i all hovedsak regulert i eForvaltningsforskriften. Bare enkelte fragmenter framgår av forvaltningsloven – slik som muligheten til å framsette en klage elektronisk, jf. forvaltningsloven § 32 fjerde ledd. Den praktiske hovedregelen fremgår av eForvaltningsforskriften § 3 nr. 1:

«Enhver som henvender seg til et forvaltningsorgan kan benytte elektronisk kommunikasjon når det skjer i henhold til den form og fremgangsmåte og ved bruk av den elektroniske adressen som forvaltningsorganet har anvist for den aktuelle type henvendelse.»

I tillegg finnes det en rekke bestemmelser om elektronisk kommunikasjon mellom forvaltningen og publikum i særlovgevingen.

Litt fra Prop. 116 L (2012-2013) og Innst. 342 L (2012-2013)

Forslagene i Prop. 116 L (2012-2013) ble vedtatt i Stortinget 3. juni i år, jf. Innst. 342 L (2012-2013) og Lovvedtak 72 (2012-2013). Fra proposisjonen siteres fra kap. 1:

«Forslaget tar sikte på å styrke forvaltningens adgang til å kommunisere elektronisk gjennom å oppheve dagens krav om først å måtte innhente et samtykke fra den enkelte mottaker. I stedet vil forvaltningen som hovedregel ha lov til å kommunisere elektronisk. Forvaltningsloven skal imidlertid åpne for at privatpersoner kan reservere seg mot elektronisk kommunikasjon og i stedet motta tradisjonell post fra forvaltningen.»

Videre foreslås det å presisere og utvide den forskriftskompetansen Kongen har etter forvaltningsloven for så vidt gjelder elektronisk kommunikasjon. Kongen skal kunne gi forskrift om registrering av kontaktinformasjon for privatpersoner mv. og

deres fullmaktsforhold og om adgangen for privatpersoner mv. til å reservere seg mot elektronisk kommunikasjon og den registrering dette forutsetter. Det foreslås presisert at Kongen kan gi regler om hvordan elektronisk kommunikasjon kan skje. Sammen med de fullmaktsbestemmelser som foreslås videreført, vil dette gi grunnlag for å gi nærmere regler om en sikker løsning for digital post fra det offentlige som ledd i forvaltningens elektroniske kommunikasjon med den enkelte.

Det foreslås videre en bestemmelse om at den enkelte kan kommunisere elektronisk med forvaltningsorganer dersom disse har lagt til rette for dette og det skjer på den anviste måten. Reguleringen av dette finnes i dag hovedsakelig i forskrift 25. juni 2004 nr. 988 om elektronisk kommunikasjon med og i forvaltningen (eForvaltningsforskriften).»

Fra Innst. 342 L (2012-2013) siteres fra Komiteens merknader:

«Komiteen er av den oppfatning at det er viktig at offentlige organer i utstrakt grad tar i bruk teknologi og de muligheter som denne teknologien representerer både for det offentlige selv og for den enkelte bruker og borger. Ved å ta i bruk moderne teknologiske løsninger vil offentlige organer bli lettere tilgjengelige for borgerne, og en vil på sikt kunne få en offentlig sektor som tilnærmet vil være tilgjengelig for befolkningen 24 timer i døgnet. Det vil også bli langt raskere å få svar på søknader, spørsmål, skatteoppgjør o.l.

Komiteen har merket seg at privatpersoner selv fortsatt skal kunne velge om vedkommende ønsker elektronisk kommunikasjon eller ikke. Den som velger å ikke reservere seg, har dermed en klar oppfordring til å innrette seg slik at elektroniske henvendelser ikke overses. Komiteen har på den bakgrunn merket seg at regjeringen presiserer at denne valgfriheten skal være reell og at reservasjonsordningen skal utformes slik at personer som ikke mestrer eller har tilgang til nødvendige teknologiske løsninger, ikke må reservere seg gjennom bruk av slike verktøy. Komiteen vil presisere viktigheten av at gjennomføringen av reservasjonen gjennomføres på en brukervennlig måte slik at alle får et reelt valg til å kunne reservere seg. Komiteen presiserer at det fortsatt er mange innbyggere som fortsatt ikke bruker teknologiske verktøy, har sperrer mot å benytte slike eller fortsatt føler størst trygghet med å få offentlig korrespondanse på papir. Komiteen har for øvrig ikke ytterligere merknader og slutter seg til forslaget.»

Rådmannens merknader til departementets forslag

Rådmannen er i hovedsak enig i de endringer av eForvaltningsforskriften som foreslås i høringsnotatet. Rådmannen ønsker likevel å knytte noen merknader til følgende endringer.

Ad. forskriftenes § 13 – Internkontroll på informasjonssikkerhetsområdet

Departementet har her foreslått å endre ordlyden fra «Sikkerhetsstrategien skal være utarbeidet i henhold til anerkjente prinsipper for informasjonssystemers sikkerhet.» til «...som baserer seg på anerkjente standarder for styringssystem for informasjonssikkerhet».

Her foreslår departementet å endre ordlyden fra anerkjente «prinsipper» til anerkjente «standarder». Rådmannen kan ikke se at det fremgår av høringsnotatet hva denne endringen innebærer for en kommune. Det vises i høringsnotatet til Digitaliseringsrundskrivet, men dette gjelder for departement, statens ordinære forvaltningsorganer, forvaltningsorganer med særskilte fullmakter og forvaltningsbedrifter. Hvis den foreslåtte endringen innebærer at kommunen skal følge en definert standard (som type ISO/IEC 17799 (ISO 27002)), så mener rådmannen det er viktig å påpeke at dette kan bli veldig omfattende arbeid og føre til økte kostnader for kommunene.

Ad. vedlegg til forskriften – Kryptografisk beskyttelse av digital post

Rådmannen ser at det i vedlegget blir skissert en løsning der postkasseleverandørene skal kunne konkurrere på sikkerhet. Dette foreslås gjennomført ved at en enten bruker det samme virksomhetssertifikatet for alle sine innbyggere, eller ved at hver innbygger selv sitter på den private nøkkelen som er nødvendig for å se innholdet. For innbyggeren vil den siste løsningen være sikrere, da posten vil være kryptert helt frem til innbyggeren. Det gjør at det bare er innbyggeren som sitter med den private nøkkelen som har mulighet til å lese posten. Ulempen er at innbyggeren selv må håndtere nøkkelen. Det er trolig derfor en mindre brukervennlig løsning. Ved å bruke det samme virksomhetssertifikat så vil krypteringen ende hos postkasseleverandøren og kan regnes som en mindre sikker løsning, men trolig mer brukervennlig for kunden.

Rådmannen ønsker her å påpeke at et individuelt valg av løsning bør være kostnadsfri for innbyggeren. Det bør ikke påløpe ekstra kostnader for de som vil sikre sin post med høyere sikkerhet.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Det fremgår av høringsnotatet at økt bruk av elektronisk kommunikasjon fra forvaltningens side vil innebære en samfunnsøkonomisk gevinst. Gevinsten knytter seg til økt effektivitet og til besparelser i portoutgifter. Innføring av elektronisk kommunikasjon som forvaltningens hovedregel vil innebære administrative forenklinger i form av blant annet redusert håndtering av fysiske dokumenter.

Når det gjelder kostnadene for forvaltningsorganer ved å knytte seg til løsningen, ble det lagt til grunn en tilknytningskostnad estimert til kr. 65.000,- pr. avsendervirksomhet. I tillegg beskrives det økte kostnader ved krav om ekstra elektronisk varsel, samt kostnader til grensesnitt til register over digital kontaktinformasjon og reservasjon.

Slik rådmannen ser det er dette kun anslag over kostnader knyttet direkte til tilknytningen til løsning for digital post fra forvaltningen. For å få fullt utbytte av digital post er det nødvendig at løsningen integreres med eksisterende fagsystemer. For kommunene vil det trolig påløpe utgifter til oppgradering eller utbytting av disse, samt utgifter til eventuell opplæring av kommunens ansatte. Dette er kostnader som beløper seg langt over anslaget som er vist til i høringsnotatet.

Rådmannens konklusjon

Rådmannen tilrår at formannskapet slutter seg til høringsuttalelsen.

Vedlegg:

1. Utkast til forskrift om endringer i eForvaltningsforskriften
2. Gjeldende eForvaltningsforskrift